

sobota, 01.11.2025

Zyskać i ofiarować odpust - jak i za kogo?

Od uroczystości Wszystkich Świętych aż do 8 listopada można uzyskać odpust zupełny dla zmarłych.

Wyjątkowa okazja

W komunikatach duszpasterskich podczas Mszy św. w uroczystość Wszystkich Świętych podawana jest m.in. informacja: „Od dziś godz. 12 do jutra godz. 24 we wszystkich kościołach oraz kaplicach ci, którzy prawnie z nich korzystają, mogą uzyskać odpust zupełny, który wolno ofiarować tylko w jednym z ww. terminów, tylko raz i tylko za jednego zmarłego, jeżeli pobożnie nawiedzą ww. dom Boży i równocześnie zmówią: Ojcze nasz i Wierzę w Boga. Każdego dnia od 1 do 8 listopada można dostąpić odpustu zupełnego dla zmarłych za nawiedzenie cmentarza grzebalnego i równocześnie zmówienie choćby myślniej modlitwy w intencji zmarłych”.

Zwykłe warunki uzyskania odpustu

Do tej informacji należy jeszcze dodać, że odpusty te można uzyskać „pod zwykłymi warunkami”, czyli po wypełnieniu tzw. warunków wstępnych, potrzebnych do otrzymania jakiegokolwiek odpustu. Są to: spowiedź sakramentalna, przyjęcie Komunii św. i modlitwa w intencji papieża. Chodzi tu o intencję, jaką Ojciec Święty wyznacza na każdy miesiąc, a nie w intencji osoby papieża. Warunek dotyczący modlitwy w intencjach Ojca Świętego wypełnia się całkowicie przez odmówienie Ojcze nasz i Zdrowaś Maryjo. Pozostawia się jednak wiernym możliwość odmówienia jakiegokolwiek innej modlitwy, zgodnie z ich pobożnością. Ponadto do uzyskania odpustu wymaga się wykluczenia wszelkiego przywiązania do grzechu, nawet powszedniego. Zatem tylko ten jest zdolny do uzyskania odpustu, kto został ochrzczony, nie jest ekskomunikowany i znajduje się w stanie łaski, przynajmniej pod koniec wypełniania przepisanych czynności. Jeśli brakuje pełnej tego rodzaju dyspozycji, albo nie zostaną spełnione wyliczone warunki, wtedy odpust będzie tylko częściowy.

Co to jest odpust?

„Odpust jest to darowanie przed Bogiem kary doczesnej za grzechy, zgładzone już co do winy. Dostępuje go chrześcijanin odpowiednio usposobiony i pod pewnymi określonymi warunkami, za pośrednictwem Kościoła, który jako szafarz owoców odkupienia rozdaje i prawomocnie przydziela zadośćuczynienie ze skarbca zasług Chrystusa i świętych” (KKK 1471).

Aby zrozumieć tę naukę i praktykę Kościoła, trzeba uświadomić sobie, że grzech ma podwójny skutek. Grzech ciężki pozbawia nas komunii z Bogiem, a przez to zamyka nam dostęp do życia wiecznego, którego pozbawienie nazywa się „karą wieczną” za grzech. W sakramencie pojednania ta kara wieczna jest odpuszczona i następuje przywrócenie komunii z Bogiem. Jednakże każdy grzech, nawet powszedni, powoduje nieuporządkowane przywiązanie do stworzeń, które wymaga oczyszczenia albo na ziemi, albo po śmierci w stanie nazywanym czyśćcem. Takie oczyszczenie uwalnia od tego, co nazywamy „karą doczesną” za grzech. Darowanie kary doczesnej określa się terminem „odpust”.

Chrześcijanin powinien starać się, znosząc cierpliwie cierpienia i różnego rodzaju próby, a w końcu godząc się spokojnie na śmierć, przyjmować jako łaskę doczesne kary za grzech. Powinien starać się przez dzieła miłosierdzia i miłości, a także przez modlitwę i różne praktyki pokutne uwolnić się całkowicie od „starego człowieka” i przyoblec w człowieka nowego (por. KKK 1472 – 1473). W pracy nad

sobą nie musi on jednak liczyć tylko na siebie, może bowiem czerpać ze skarbcza Kościoła, który stanowią duchowe dobra płynące z Komunii świętych, a są to zadośćuczynienia i zasługi Chrystusa Pana, a także modlitwy i dobre uczynki Najświętszej Maryi Panny i wszystkich świętych, którzy pracując nad własnym uświęceniem, przyczynili się też do zbawienia swoich braci (por. KKK 1476).

Odpust częstkowy lub zupełny

Odpust jest częstkowy lub zupełny w zależności od tego, czy uwalnia od kary doczesnej w części lub w całości. Jest on oznaczany bez określania dni lub lat. Kryterium miary tego odpustu stanowi wysiłek i gorliwość, z jaką ktoś wykonuje dzieło obdarzone odpustem częstkowym. Stąd tym więcej będzie darowania, im więcej gorliwości okaże osoba zyskująca odpust.

Można uzyskać tylko jeden odpust zupełny w ciągu dnia. Jednakże w momencie śmierci wierny może uzyskać odpust zupełny, chociażby tego dnia zyskał już inny odpust zupełny. Odpust częstkowy można uzyskać kilka razy dziennie, chyba że co innego jest wyraźnie zaznaczone. Po jednej spowiedzi sakramentalnej można uzyskać kilka odpustów zupełnych, natomiast po jednej Komunii eucharystycznej i po jednej modlitwie w intencjach Ojca Świętego zyskuje się tylko jeden odpust zupełny. Wypada, by Komunia święta i modlitwa w intencjach Ojca Świętego miały miejsce w tym dniu, w którym wykonuje się dzieło obdarzone odpustem.

Odpust za siebie lub za zmarłego

Odpust częstkowy lub zupełny możemy ofiarować za zmarłego na sposób wstawiennictwa lub za siebie. Nie możemy uzyskać odpustu dla nikogo z żyjących, ponieważ każdy człowiek, dopóki żyje, sam jest w stanie dokonać przemiany swojego życia i wypełnić warunki wymagane do otrzymania odpustu.